

[Marius Buhl.]

til et møde, hvor der var et par og halvtreds sognerådsmedlemmer fra 5-6 kommuner, for at drøfte den stedlige private realskole. Den kommune, i hvilken en realskole ligger, vil almindeligvis gerne bevare den til at udføre realskoleundervisningen — det er jo fuldt legalt efter skoleloven — og andre kommuner vil så måske slutte sig dertil. Det var det, der var tilfældet her, og så blev netop det spørgsmål rejst, om de frie 8. og 9. klasser også kunne knyttes til en sådan skole. Det sagde jeg ja til, det måtte jeg forstå de kunne. Egentlig har jeg tidligere ikke været så begejstret for den tanke, men jeg må sige, at jo mere jeg tænker over det, des mere glad bliver jeg for den, og jeg er lige ved at tro, at det også vil kunne have nogen psykologisk betydning, uanset om børnene går ind i den del af realskolen, der ender med realeksamen, eller de går ind i den del af skolen, som ender på en mere fri måde efter 1-2 års forløb. Jeg tror, tanken er udmærket, og det gav jeg udtryk for på dette møde. Så var der en tilstedeværende kontorchef fra amtet, som sagde: jeg synes også, det er udmærket, men vil De blot sige mig, hvor skal disse to klasser placeres i det foreliggende lovforslag? Han havde fået lovforslaget og sad med det i hånden. Jeg måtte indrømme, at de kun var placeret i bemærkningerne til lovforslaget. Jeg ville derfor meget gerne, at tilskudsordningen for de klasser, som ligger uden for de 3 realklasser, kunne blive indarbejdet i dette lovforslag. At det kan lade sig gøre, ved jeg, for vi har tidligere haft tilskud til de private realskoler efter to forskellige principper, nemlig til underskolen og til den øvrige del af skolen, og de var indarbejdet i samme lov, skønt de som sagt gaves efter to principper. Jeg ønsker dette af forskellige grunde; jeg ønsker det, fordi skolen i dag fortsat må være en enhed, en pædagogisk enhed, lærerne må kunne have timer over hele skolen, og den må også være en administrativ enhed, så at lærerne kan stå i samme vikarkasse, pensionskasse, o. s. v. Det lægger jeg megen vægt på.

I øvrigt skal jeg udtale min glæde over lovforslaget og tilsige mit partis velvillige behandling i det udvalg, som måtte blive nedsat.

Ellen Jerking: På den konservative folketingsgruppes vegne vil jeg tilsige støtte til en grundig og velvillig behandling af lovforslaget om tilskud til de private eksamensberettigede realskoler, idet jeg dog gerne straks vil fremhæve, at der er flere punkter i lovforslaget, som vi gerne vil have nøjere uddybet i et udvalg, inden vi kan tage endelig stilling til lovforslaget.

Det gælder bl. a. § 3, der indeholder bestemmelsen om grundtilskud til skolerne og tilskud til bestyrerløn ved ikke-selvejende institutioner, et emne, som også det ærede medlem hr. Marius Buhl var inde på; men der er i øvrigt flere spørgsmål, vi gerne vil have noget mere klarlagt.

De private realskoler har i de måneder, der er gået, siden folkeskoleloven blev vedtaget, i spænding ventet på at få forholdene for de private realskolars vilkår fremover klarlagt, så snart det måtte være muligt. Med de forbehold, jeg har nævnt, forekommer det mig, at det foreliggende lovforslag byder denne skoleform tilfredsstillende vilkår for driften, i hvert tilfælde hvad eksamensafdelingen angår, og det kan vi fra konservativ side kun hilse med glæde. Vi ønsker de private skoler en sund og god trivsel. De har hidtil været en betydningsfuld bestanddel inden for undervisningen ikke alene i områder, hvor man har savnet offentlige eksamensskoler, men også på steder, hvor de har skullet tage konkurrencen op med kommunale skoler.

Den deling af tilskuddene, hvorefter en del af dem ydes efter friskolelovens regler, rejser en række problemer, som vi gerne vil have nærmere behandlet. Det forekommer tiltalende, at tilskudsformerne efter lovforslaget bliver forenklet, men forhåbentlig kommer forenklingen ikke til at betyde en forringelse — jeg tænker bl. a. på fripladsordningen. Der håber jeg, at man kan få gennemført en ordning, så at det stadig bliver muligt for de private realskoler at yde friplads til de børn, hvis forældre har svært ved at betale skolepengene.

Ligesom det ærede medlem hr. Marius Buhl stiller jeg mig noget skeptisk med hensyn til størrelsen og fordelingen af det grundtilskud på 4 000 kr. pr. skole, der er angivet i lovforslaget; jeg vil gerne spørge den højtærede undervisningsminister, om